

НАПРЯМИ ГАРАНТУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

*М. С. ГРИЦИНА,
здобувач вищої освіти спеціальності
071 «Облік і оподаткування», МНАУ*

Анотація: охарактеризовано стан екологічної безпеки. Оцінено основні напрями і результати охорони навколишнього середовища. Визначено напрями державної економічної політики.

Ключові слова: екологія, екологічна безпека, навколишнє середовище, законодавство.

Abstract: the state of ecological safety. Results of environmental protection. The directions of the state ecological policy are determined.

Key words: ecology, ecological safety, environment, legislation.

Екологічна безпека є стан навколишнього природного середовища за якого забезпечується упереджене погіршення екологічної обстановки та виникнення небезпеки для здоров'я людей, що гарантується здійсненням широкого комплексу взаємопов'язаних екологічних, політичних, економічних, технічних, організаційних, державно-правових та інших заходів [1].

Виявлено, що пріоритетними екологічними обмеженнями є: підпорядкованість екологічних пріоритетів економічній доцільності; неврахування наслідків для довкілля у законодавчих та нормативно-правових актах; переважання ресурсо- та енергоємних галузей у структурі економіки; зношення основних засобів в усіх галузях національної економіки; неефективна система державного управління у сфері охорони навколишнього природного середовища; незадовільний стан системи державного моніторингу навколишнього природного середовища; незадовільний рівень дотримання законодавства, екологічних прав і обов'язків; незадовільний контроль за дотриманням природоохоронного законодавства та незабезпечення невідворотності відповідальності за його порушення; недостатній рівень розуміння у суспільстві пріоритетів збереження довкілля

та переваг збалансованого розвитку; недосконалість системи екологічної освіти та просвіти. [2]

Недостатній рівень екологічної свідомості суспільства, призвів до надмірного забруднення поверхневих і підземних вод, повітря і земель, накопичення шкідливих і високотоксичних відходів виробництва. Такі процеси тривали десятиріччями і призвели до значного погіршення стану здоров'я людей, зменшення народжуваності та зростання рівня смертності.[3]

Основні засади державної екологічної політики ґрунтуються на стратегії зменшенні забруднення атмосферного повітря. Забруднення атмосферного повітря є однією з найгостріших екологічних проблем. Основними забруднювачами атмосферного повітря та джерелами викидів парникових газів є підприємства добувної і переробної промисловості, теплоенергетики, автотранспорт. Головними причинами, що зумовлюють незадовільний стан якості атмосферного повітря, а також спричиняють концентрацію парникових газів в атмосфері, є недотримання суб'єктами господарювання норм природоохоронного законодавства та низькі темпи впровадження новітніх технологій.[2]

Екологічна політика держави має втілювати досягнення науково-технічного потенціалу, а саме має стати цілеспрямованим напрямом діяльності у вирішенні екологічних проблем, орієнтованих на забезпечення екологічної безпеки, захист навколишнього природного середовища та дотримання режиму використання природних ресурсів. Одним з головних завдань держави має бути гарантування екологічної безпеки і захист екологічних прав людини на безпечне життя і здоров'я. Впровадження екологічної політики проводиться на основі довгострокових науково-технічних програм. Заходи економічного, науково-технічного, організаційного, матеріально-технічного та державно-правового забезпечення охорони життя та здоров'я громадян від небезпечного середовища повинні мати стійкий характер. Держава має запроваджувати систему гарантій і визначати основні засади права загального використання

природних ресурсів своїм громадянам, створювати необхідні соціально-економічні умови щодо взаємодії людини із навколишнім природним середовищем. Доцільно забезпечити відповідні гарантії ощадливого використання природних ресурсів для здоров'я та життя громадян.[4]

Напрями гарантування екологічної безпеки визначаються потребами суспільства, масштабами загроз та потенційними наслідками, можливостями упередження або їхньої нейтралізації.

Екологічна безпека формує передумови збереження сфери існування людства.

Література:

1. Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища», Розділ XI. Заходи щодо забезпечення екологічної безпеки, стаття 50 « Екологічна безпека». Відомості Верховної Ради (ВВР), 2018 (Дата звернення 29.09.2020)
2. Закон України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року». Відомості Верховної Ради (ВВР), 2019, № 16, ст.70. (Дата звернення 29.09.2020)
3. Постанова Верховної Ради України «Про Основні напрями державної політики України у галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки» від 05.03.1998 № 188/98-ВР. Відомості Верховної Ради (ВВР). (Дата звернення 29.09.2020)
4. Заржицький О. С. Актуальні проблеми правового забезпечення екологічної політики України (теоретичні аспекти) : монографія / О. С. Заржицький. – Дніпропетровськ : Дніпропетр. нац. гірн. ун-т, 2012. – С. 9. (Дата звернення 28.09.2020)

*Науковий керівник – Вишневська Ольга Миколаївна,
д-р екон. наук, професор,
декан обліково-фінансового факультету, МНАУ*